

Frukthörband mm, särskilt bland rosväxter

- Mullbär (ej rosfamiljen, men rosordningen) och de besläktade Ficus-arterna
- Hallon, björnbär, stenbär, hjortron
- Smultron
- Nypon

Den här typen av frukt-arrangemang är i våra trakter vanligast bland rosväxterna. I varmare trakter finns ytterligare varianter. Här tar vi upp mullbär, som liksom fikon är avlägset men ändå släkt med rosväxterna. Av frukthörband kan vi även nämna ananas!

Mullbär

Här har vi alltså mullbär.

Fikon, Grekland

Fikon är en köttig bildning med mängder av små blommor på insidan, och en smal ingång i änden! I viss mån kan alltså ett fikon sägas vara uppbyggt som ett nypon, med den ätliga delen utåt och fröna på insidan, men det finns alltså många små blommor inuti ett fikon!

Hallon

Hallon och dess släktingar hör alltså till rosväxterna. Ett hallon, björnbär osv. är en samling av små stenfrukter, som har utvecklats i samma blomma. På hallonet till höger, som ligger i skärpa, ser vi rester av pistillen på delfrukterna. Även rester av ståndarna och foderbladen finns kvar precis bakom hallonet.

Odlad variant av björnbär

Av det vi
gemensamt kan
kalla "björnbär"
finns enormt
många arter.
Även här sitter
många små
delfrukter från
en och samma
blomma ihop.

Stenbär

Det här gäller även stenbär. Denna hallonsläkting har ganska få delfrukter i varje fruktförband, och varje delfrukt har ganska tunt fruktkött och en stor sten.

Hjortron

Hjortron, som faktiskt finns nästan i hela Sverige men är bättre på att bilda frukt norröver, hör också till hallonsläktet *Rubus*.

Smultron – små nötter utanpå en köttig blomaxel

Ofta säger man att smultronet är en "skenfrukt". De "biologiskt korrekta" frukterna är de små nötterna som sitter utanpå själva smultronet. Det som är rött och har arom och god smak är den uppsvällda blomaxeln, inte något som kommer från fruktämnet, och då är ju ordet skenfrukt motiverat.

Nypon – hos rosorna

Nypon kan ses som ut- och invända smultron.

Blombotten (blomaxeln) är krukformig och sväller upp till de köttiga nyponen.

Kärnorna är egentligen nötter, alltså de "riktiga" frukterna. Det är endast rosorna, släktet *Rosa*, som har nypon. Alla "nyponbuskar" är rosenbuskar!

Nypon kan ha
våldigt olika form

Det finns
enormt många
arter (och
underarter) av
rosor. Då är det
ju inte så
konstigt att
nyponen kan ha
mycket
varierande
utseende.

Vresros, som är införd och invasiv, är kanske den av ros-arterna som är lättast att känna igen. Den har mörkgröna blad med mycket markerade nerver, samt platta och breda nypon.

Nypon utanpå resp. inuti

Till sist ser vi ett
helt nypon
samt detsamma
uppskuret, så vi
ser kärnorna,
som alltså
egentligen är
nötter, rosens
riktiga frukter!

